

Azonosító jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2005. október 24.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2005. október 24., 8:00

I. SZÖVEGÉRTÉS

Időtartam: 60 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Olvassa el figyelmesen a szöveget!

Tanulmányozza a feladatokat! Figyelmesen kövesse a kérdéseket!

A feladatokat tetszőleges sorrendben oldhatja meg!

Ügyeljen arra, hogy minden feladatra legyen elég ideje!

A válaszadás előtt újra olvassa el a feladatot, s ha szükséges, térjen vissza a szöveghez!

Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

Egyértelmű válaszokat adjon!

Ha bizonytalan, használja a helyesírási szótárt!

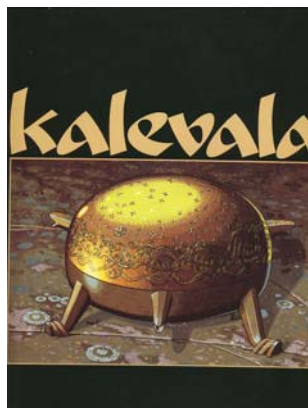
Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd válaszoljon a kérdésekre!

Rejtélyek a Kalevala körül

A Kalevala, a furfangos félistenekről, az északi népek létrejöttéről és a csodatévő szampóról¹ szóló, versbe szedett mitikus eposz a világirodalom legrejtélyesebb művei közé tartozik. Nemcsak a keletkezését, hanem befogadástörténetét és hatását is mindmáig titkok övezik.

(1.) A kelet-finnországi Kuhmo városka szélén bűvös nevű épület emelkedik: Juminkeko. A temérdek fából épített, nagy üvegfelületei miatt világos termekkel teli létesítmény, a finn mitológia varázsfészeke a modern skandináv építőművészet imponáló példája. A nemrég emelt, terjedelmes épület egyetlen célt szolgál: állami megbízásból a finn irodalom legismeretebb művének, a Kalevalának és ősidőkben élt hőseinek, Vejnemöjnennek, Ilmarinennek és Lemminkejnennek állít emléket. A látogató a mű több tucat kiadásában gyönyörködhet, megtekinthet néhány rövidfilmet, s elcsodálkozhat azon, hogy az épületet egyetlen könyv méltatásának szentelik. De hiszen

e mű páratlan a maga nemében, válaszolják a Juminkeko kultúralapítvány munkatársai. A Kalevala a finn nemzeti eposz, a finn kultúra alapköve, amely a Nibelung-énekekkel és az Iliással vetekszik.

(2.) Aki óhajtja, pontos részletekről is tudomást szerezhethet. A Kalevala 1849-ben napvilágot látott végleges változata tizenöt énekből áll, s ezeket 22 795 négy verslábból, többnyire alliteráló trocheusokból összetevődő verssor alkotja. A Kalevalát ötvenegy nyelvre ültették át, s ezáltal „gyorsan elfoglalta az őt megillető helyet a világirodalom nagy művei között” – olvasható az internetes honlapon (www.juminkeko.fi). Sőt, mi több, a finnek e műnek köszönhetik nemzeti identitásukat. Temérdek dicséret illeti ezt az egyedülálló, nyomtatott művet, s a sok dicséret gyanakvóvá teszi az embert: nem olyasmit magasztalnak hevesen, amit nem is lehet bizonyítani?

(3.) A Kalevalának vitán felüli hatása van a finnek öntudatára, a finn nemzet és állam létrejöttére. A finnek egy csapásra megszabadultak attól a kínzó érzéstől, hogy történelemnek híján levő népecskékhez tartoznak. Váratlanul egyenrangúnak tudhatták magukat hatalmas szomszédaiikkal. Csakhogy a nagyszerű karéliei² eposz egy tévedésnek, alkotója vágyálmának köszönheti létét. Bármilyen szívesen vélekednek is így az olvasók, a Kalevala nem mitikus szövegek gyűjteménye, s nem népi bölcsességek csokorba szedett kompendiuma³, hanem műalkotás, s a szerzőjét minden kiadásban feltüntetik.

¹ szampó: csodamalom

² Karélia: oroszországi autonóm terület, a 2. vh. előtt Finnország része

³ kompendium: rövid összefoglaló kézikönyv

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(4.) Elias Lönnrot néprajzos, nyelvész és orvos 1828-tól kezdve számtalanszor utazott az ország északkeleti felébe a szóban áthagyományozott népköltészet kincsei után kutatva. Karéliában bőséges zsákmánya akadt: archaikusnak tetsző költemények (úgynevezett rúnaénekek) szóltak a rúnaénekesek előadásában a kantelének nevezett öthúrú citerán játszott monoton dallamok kíséretében a világ teremtéséről és titokzatos óriások rablóhadjáratairól, valamint a mindennapi életről és szokásokról. Ezek váltak Lönnrot vágyának és egyúttal tévedésének tárgyává, ugyanis úgy vélte, hogy egy hatalmas eposz töredékeit hallja, amely az ősidőkről szól, s az ősfennek őseposzának tekinthető, amely elsüllyedt a kollektív emlékezet iszapjában. Ezt az eposzt sosem találták meg.

(5.) Ha pedig nem létezett, akkor Lönnrot maga akarta megalkotni a megálmodott finn őskornak e freskóját. Addig kívánt gyűjteni, amíg egybe nem gyúlik „a fél Homérosz”, jegyezte meg szerénytelenül. Később azután kénye-kedve szerint formált e dalokból hatásos elbeszélést, így jött létre az a külön bejáratú mitikus világ-mindenség, amelyben a finnek harcedzett és bölcs ősei lakoztak. Már csak egy név hiányzott ehhez a régi szép világhoz. Lönnrot választása egy olyan fogalomra esett, amely csak egyszer fordult elő az egyik dalban, nevezetesen a vitéz Kalevala földjére. A doktort bizonyára meglepte alkotásának sikere. Költőjének szerencséjére a Kalevala olyan időszakban jelent meg, amikor az egész polgári Európa romantikus lelkesedéssel tartott a nemzetállamok fényes jövője felé. Jacob Grimm tiszteletteljesen méltatta a művet, a finnek pedig nemzeti hősnek tekintik Lönnrotot, s némelyik idős rúnadalnok is kultikus⁴ figura lett.

(6.) A finnek bánatára Lönnrot Karélia orosz részén lelte fel a legjelesebb forrásokat. Egy finn helység azonban mégis bekerült Juminkeko tíz „regös falva” közé, ahol állítólag az utolsó rúnadalnok lakozik. A hófehér hajú, ösztövére aggastyán a tisztaszobában üldögél a lócán, az ikon alatt. Ha kitekint az ablakon, belátja az egész környéket: mezőket, legelőket és az erdőt, valamint féltucatnyi faházat. Kőhajításnyira tó vize csillámlik, a túlparton pedig kivehető a vörös-zöld színű, orosz határjelző oszlopok. Houvinen, a dalnok ölében tartja a kantelét, s megpendít néhány húrt. – *Daloljak?* – kérdi, majd reszketeg hangon elénekel egy terjengős költeményt egyszerű stílusban. A sörfőzésről és kenyérsütésről, egy északi esküvőről meg a tapasztalt Lemminkäinen és a lapp ifjú, Joukahainen között hirtelen kirobbant viszályról dalol, amelyben az öreg győz, s levágja az ifjú fejét. A történet hasonló formában olvasható a Kalevalában. – *Lönnrot a Toarie nevű dédanyámtól hallotta e dalt, majd átírta* – mondta. Még egy dal a dédanya örökéből? A regös ismét dalba kezd, s újra az a rövid, gyermekes melódia hangzik fel, amely azért olyan egyszerű (világosít fel később Huovinen), mert csupán a kantele öt alaphangjából tevődik össze. – Gyerekkoromban anyám és apám énekelte e dalokat. Ők a saját szüleiktől örökölték őket.

(7.) A rúnadalok azoknak a teleknek a „szappanoperái” voltak, amikor még a falvak minden lakója összeült a kemencék körül, a lányok és asszonyok szóttek-fontak, a férfiak pedig a hálót javígtatták. A rúnadalok az írásbeliséget megelőző időkben (amelyek Karéliában még 1900-ban sem értek véget) olyan hajók voltak az idő tenge-

⁴ kultikus: tisztelt, hírnévnek örvendő

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

rén, amelyek hírekkel, tanácsokkal és történetekkel megrakva létesítettek kapcsolatot a nemzedékek között, s ezzel egyedülálló szolgálatot tettek. Napjainkra sok minden megváltozott, így az utolsó rúnadalnok minden előadása muzeális aktusnak minősül már.

(8.) — *Lönnrot igazán jó munkát végzett, de...* — jelenti ki Liisa Matveinen énekesnő, a kantele virtuóza, s az ember érzi, hogy nem tartozik a nemzeti hős kritikátlan csodálói közé. A Kalevalát nem tudja betéve, mégis szakértőnek számít, hiszen nemzetközi sikereket ér el népzenezőként. — Mi itt Finnországban változatlanul úgy vélekedünk, hogy a másik oldalról, vagyis Orosz-Karéliából származó minden dolog sokkal jobb, sokkal eredetibb. Sosem jutna eszünkbe, hogy amink itt van, az is különleges lehet. Mi, népzenezők éppen ezért csak külföldön adunk elő. Finnországban senki sem érdeklődik a saját néphagyományai iránt — mondja kesernyésen. Liisa szerint a Kalevala azért unalmas, mert cenzúrázták. Lönnrot a költemény legjobb részeit egyszerűen kihagyta! Tenni akart valamit a finn nyelv érdekében, amelynek jó benyomást kellett tennie az akkori korszak civilizált emberiségére. Emiatt a népköltészetet is csinos formában tálalta, meghúzta, kiegészítette, átalakította és helyenként kicserélte. Minden durvább szót elsimított, és szinte az összes szitokszót kigyomláta. Így veszendőbe ment a költemény érdes hangneme — panaszolja. — A kutatók felfedezik, hogy a versmérték számos ponton hibás. Akkor ütközik ki ez, amikor a költemény bizonyos részeit megpróbálják énekelni. Az eredetiben több a ritmus, s e mű sosem létezett zárt egységként. A történetek minden dalnok fejében más-más irányt vettek. Ezért aztán az egyik nap így, a másik nap úgy végződtek az egyes dalok — érvel szakmai tudásának birtokában.

(9.) Liisa már gyermekkorában eltanulta a karéliei módit idős parasztasszonyoktól. Ilyen dalokat ad elő manapság nagy beleérzéssel és egyúttal modern módon, saját maga által szerzett dallamok kíséretében (mert a régiak elvesztek). E dalok annak a kincsnek a darabjai, amelyből Lönnrot formálta meg a finnek „áthagyományozott” nemzeti eposzát. Matveinen asszony őrzi az örökséget. Amikor megpendíti a kantele húrjait, az ember a legszívesebben bólogatna a ritmusra. — A hagyományoknak meg kell változniuk, hogy életben maradhassanak — jelenti ki, s így énekel: „*Göngyöld kötegebe a dalokat, akaszd fel őket a fészker szarufájára...*” A hagyományok megváltoznak és tovább élnek — a Kalevala versmértéke manapság már Finnország rockzenészei körében is divatos.

Forrás: Uwe Stolzmann cikkének összefoglalója nyomán, amely a Valóság című folyóirat 2002. augusztusi számában, a Külföldi folyóiratokból című rovatban jelent meg. Valóság, 2002. XLV. évfolyam 8. szám, 123–124. o.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Magyarázza meg röviden, mire utalnak a szöveg következő kifejezései!

kollektív emlékezet:

.....

regös falu:

.....

kantele:

.....

3 pont

2. Honnan kapta a *Kalevala* címet a finn eposz?

.....

.....

2 pont

3. A szövegben lévő információk alapján – egy életrajzi lexikon számára – készítsen szócikket Elias Lönnrot tevékenységéről! Szócikke legalább 5 tényt tartalmazzon!

LÖNNROT, Elias (1802–1884)

--

5 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Az újságíró a hosszú téli napok „szappanoperáinak” nevezi a rúnadalokat. Mire utal az idézőjeles közlés? Válasza legalább három tényezőre utaljon!

.....

.....

.....

.....

3 pont	
--------	--

5. A szöveg kilenc bekezdésből áll. Adjon címet a szövegben megjelölt első és utolsó (kilencedik) bekezdésnek, és röviden indokolja címalkotását!

Az első bekezdés címe:

Indoklás:

A záró bekezdés címe:

Indoklás:

4 pont	
--------	--

6. A Kalevalát a cikk szerzője szerint jókor, jó időszakban jelentette meg szerzője. Mivel igazolja állítását az újságíró? Legalább 3 elemet említsen!

.....

.....

.....

3 pont	
--------	--

7. A rúnadalokat egy metaforával is jellemzi a szerző: „A rúnadalok [...] olyan hajók voltak az idők tengerén...”. Értelmezze a szöveg alapján legalább két elemmel a metaforát!

.....

.....

.....

2 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. A szöveg ismeretterjesztő esszé. E tájékoztató szerepű műfaj sajátosságainak megfelelően milyen hitelesítő eszközökkel él az újságíró? Legalább négy elemet említsen!

.....

.....

.....

.....

4 pont	
--------	--

9. Adja meg az alábbi kifejezések legalább 2-2 szinonimáját!

napvilágot látott:

.....

.....

szitokszó:

.....

.....

módi:

.....

.....

3 pont	
--------	--

10. Hogyan vélekedett Liisa Matveinen énekesnő Elias Lönnrot tevékenységéről? Foglalja össze Liisa Matveinen álláspontját! Válaszában legalább 5 elemet említsen!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. Egy hagyományőrző kör fiatalokkal szeretné bővíteni tagságát. E jelmondattal kívánják meggyőzni az érdeklődőket: *A hagyományoknak meg kell változniuk, hogy életben maradhassanak.* Készítsen legalább hat pontból álló gondolati-tartalmi vázlatot egy leendő felhíváshoz a jelmondat szellemében!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Szövegértés	40	

javító tanár

	elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Szövegértés		

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2005. október 24.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2005. október 24., 8:00

II. SZÖVEGALKOTÁS

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Olvassa el figyelmesen mind a három feladatot!

Gondos mérlegelés alapján válasszon a feladatok közül!

Csak egy feladatot oldjon meg! (Ha a megoldás közben mégis elkezd egy másik feladatot, az előzőt húzza át!)

Ügyeljen arra, hogy legyen elég ideje gondolatainak kifejtésére!

A kifejtésben vegye figyelembe a feladatban adott szempontokat!

Mondanivalójába építse be ismereteit, olvasmányélményeit! Fogalmazzon meg önálló véleményt!

Gondosan szerkessze meg fogalmazását, és ügyeljen a helyesírásra!

Ha bizonytalan, használja a helyesírási szótárt!

A megadott öt oldal terjedelmen belül legalább 3–4 oldalt írjon!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

FIGYELEM!

**Az alábbi feladatok közül csak egyet kell megoldania.
Kérjük, aláhúzással jelölje, melyik feladatot választotta!**

ÉRVELÉS**EGY MŰ ÉRTELMEZÉSE****ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS****ÉRVELÉS**

Dr. Kovács Ildikó Lenke háziorvossal és iskolaorvossal egy 2005-ben készült interjúból idézünk.

Olvassa el figyelmesen az interjú részletét!

Valóban keveset foglalkozik az iskola az emberi lét fontos kérdéseivel? Fejtse ki véleményét! Álláspontját támassza alá érvekkel! Kifejtésében legalább két-három példa alapján térjen ki arra, mit adhat az irodalom olvasása az emberi érzelmek átéléséhez, megértéséhez! A magyar és a világirodalomból egyaránt meríthet. Írásának adjon címet!

„[...] általában az iskolából hiányolom, hogy nem foglalkozik eleget az élet fontos kérdéseivel, többek között az egészséggel. Ez a mai ember életszemléletéből fakad. Az emberek nem vagy csak nagyon esetlegesen foglalkoznak az élet értelmével, az élet és a halál kérdésével, nem érintik meg őket igazán a szegények, a nagyon mélyen lévő gondjai, kevés bennük az együttérzés, kevésbé izgatja őket a világ leszakadt térségeiben élők sorsa. A világ a tudatos létre koncentrálnak, a tudatos lét problémái urálnak mindent. Pedig az embernek van érzelmi élete is. A világ ma úgy tesz, mintha mindenre lenne racionális magyarázatunk, mindennek lenne eleje és vége. Ha problémánk adódik, azt gondoljuk, hogy a szakember kitalálja a racionális megoldást, s ezzel tovább is léphetünk. Ebben az életszemléletben nem igazán várható el az iskolától, hogy másképpen gondolkozzon, legyen olyan tantárgy, amelyben az ember érzelmi, nem mindenben tudatos, intuitív lényként is megjelenik. Jó lenne, ha ez a nem racionális emberi lét is teret kapna az iskolában, mert akkor esély lenne arra, hogy életszemléletünk megváltozzon. Így valószínű, hogy kevesebb gondunk lenne a testünk s még inkább a lelkünk egészségével.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

V A G Y**EGY MŰ ÉRTELMEZÉSE**

Kosztolányi érett novellaírói korszakának terméke a *Latin arcélek* ciklus. Ennek egyik darabja a *Paulina* című rövid történet, amelyet „igazság-novellának” is neveznek. Elemzői szerint az alkotás el is tér a novella műfaji hagyományaitól.

**Értelmezze Kosztolányi Dezső *Paulina* című alkotását!
Milyen erkölcsi kérdéseket vet fel Kosztolányi műve?
Hogyan jeleníti meg, hogyan jellemzi szereplőit a szerző?
Vizsgálja meg az elbeszélői-szerzői nézőpontot és a mű szerkezeti felépítését!**

*Kosztolányi Dezső
(1885–1936) író,
költő, esszéíró*

Kosztolányi Dezső: *Paulina*

Az Aventinuson volt egy kurtakocsmá. Matrózok jártak oda éjszakánként, s piros bort iddogáltak.

Paulina, a kis maszatos konyhalány hordozta a tálakat. Vörös haja volt, és kék szeme.

Egyszer, amint elhaladt egyik asztal mellett a pörkölt hallal, valami kappadóciai hajóács ijedten a tunikájához kapott és fölugrott.

– Hol a pénzem? Megloptak. Tolvaj – rivallt –, tolvaj.

Kavarodás támadt. Közben a tolvaj – egy hajóslegény – kereket oldott.

– Ez volt – mondták többen, s körülvették Paulinát.

A lármára az utcáról két praetori katona rontott be, csörrenő karddal: az éji őrség.

Elővették a rabszolgányt.

– Ide azzal a pénzzel.

– Nincs nálam.

– Akkor velünk jössz, babám.

– Nem – sikított Paulina –, nem. Én ártatlan vagyok – s meg se moccan.

– Indulj – vezényelt az egyik katona, az alacsony és kancsal, s úgy meglökte a lányt, hogy az kitántorgott az utcára.

Ott megint csak állt, mint a cövek.

Erre a másik katona – a magasabbik – a karjához ért.

– Ne nyúlj hozzám – ordította a lány. – Hagyj engem. Mert megharaplak.

A katona nevetett.

De amikor megragadta a karját, hogy előretuszkolja, a lány ráugrott, mint egy vadmacska, s végigkarmolta az orrát. A katona vére csurgott.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Most a kancsal próbálkozott. Paulina hirtelen feléje fordult. Arcul köpte.

- Disznók - sivalkodott, s kibomlott vörös haja és izzott a kék szeme -, disznók. Emberek, segítsetek. Emberek, én egész nap dolgozom, szegény vagyok, ártatlan, esküszöm az anyám sírjára, az édesanyám sírjára, ártatlan. Emberek, emberek.

Az emberek, akik a csendes nyári éjszakában ballagtak, ámulva nézték a két zsoldost. Dulakodtak a lánnyal, ököllel-karddal verték. Mégse bírtak vele.

Aztán fölnyalábolták, s úgy vitték.

- Dögök - üvöltött a levegőben kalimpálva lábaival -, dögök. Öljetek meg. Gyilkoljatok. De azért kikiabálom, hogy ez a ronda, ez a kancsal, múltkor a kocsmában meg akart ölelni. Gazemberek, gazemberek. Mindnyájan gazemberek. Minden zsoldos gazember. Az uratok, Caesar is gazember. Caesar is gazember. Jupiter - hadonászott a kezeivel az üres égbolt felé.

A szörnyű ordításra, mely nem csitult Róma utcáin, fölébredtek az emberek. Hálóköntösben, papucsban csoszogtak a kapuk elé, s hallgatták ezt a vad rikácsolást, a hangot, az óriás hangot, mely utcáról utcára haladt a rabszolgalánnyal együtt. Sárga telehold lebegett a Colosseum fölött.

Amikor Mutius Argentinusnak, a sztoikus bölcsnek villája elé értek, a lány még mindig átkozódott, dühöngött. Hangja el nem rekedve rikoltozott az éjszakában.

A bölcs ezen a kései órán Rufusszal, a költővel csevegett az atrium szökőkútjánál.

Mind a ketten fölálltak a márványpadról, s bámultak, míg a jajveszékelő némbert el nem cipelték. De hangját még azután is sokáig hallották a sötét kis utcákból.

- Miért kiabál? - kérdezte a bölcs. - Mit akar?

- Igazságot - felelte a költő.

- Nevetséges - jegyezte meg a bölcs. - Minden indulat nevetséges.

- Minden indulat fönséges - szólt a költő. - Milyen fönséges volt ez a lány, milyen hatalmas. Aki haragszik, az, akinek igaza van, hatalmas. Ennek a lánynak is igaza lehet.

- Miért gondolod?

- Mert úgy haragudott.

- Mit ér vele? - kérdezte tünődve a bölcs. - Az őrszobában majd agyba-főbe verik.

Vagy el se jut odáig. Belökik a Tiberisbe.

- Az mindegy - mondta a költő. - Az igazság az utcán ment, és ordított. Mi pedig meghallottuk a szavát. Fölríadtunk ágyunkból, nem bírunk többé aludni, nem tudjuk folytatni előbbi vitánkat. Róla gondolkozunk. Az igazságról. Lásd, még mindig erről beszélünk. Ez is valami.

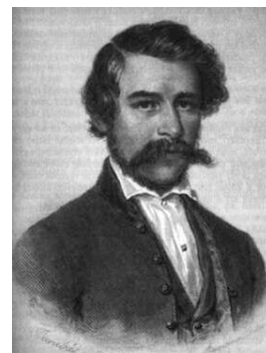
(1929)

VAGY

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS

Hasonlítsa össze Arany János *Letésem a lantot* és *Mindvégig* című alkotását! Miben különbözik e két mű alapján Arany nézete a költészet szerepéről? Összehasonlító elemzésében térjen ki a közös és eltérő motívumokra, a versszerkezet és a hangnem különbségeire!

Arany János (1817–1882)
költő

Letésem a lantot

Letésem a lantot. Nyugodjék.
Tőlem ne várjon senki dalt.
Nem az vagyok, ki voltam egykor,
Belőlem a jobb rész kihalt.
A tűz nem melegít, nem él:
Csak, mint reves fáé, világa.
Hová lettél, howá levél
Oh lelkem ifjusága!

Más ég hintette rám mosolyját,
Bársony palástban járt a föld,
Madár zengett minden bokorban,
Mídon ez ajak dalra költ.
Fűszerebb az esti szél,
Hímzettebb volt a rét virága.
Hová lettél, howá levél
Oh lelkem ifjusága!

Nem így, magánosan daloltam:
Versenyben égtek húrjaim;
Baráti szem, művészi gonddal
Függött a lantos ujjain; –
Láng gyult a láng gerjelminél
S egygé fonódott minden ága.
Hová lettél, howá levél
Oh lelkem ifjusága!

Mindvégig

A lantot, a lantot
Szorítsd kebeledhez
Ha jó a halál;
Ujjod valamíg azt
Pengetheti: vígaszt
Bús elme talál.

Bár a szerelem s bor
Ereidben nem forr:
Ne tedd le azért;
Hát nincs örömed, hát
Nincs bánat, a mit rád
Balsors keze mért?...

Hisz' szép ez az élet
Fogytig, ha kiméled
Azt, ami maradt;
Csak az ősz fordultán,
Leveleid hulltán
Ne kívánj nyarat.

Bár füstbe' reményid, –
S egeden felényit
Sincs már fel a nap:
Ami derüs, élvezd,
Boruját meg széleszd:
Légy te vidorabb.

Zengettük a jövő reményit,
 Elsírtuk a múlt panaszát;
 Dicsőség fényével öveztük
 Körül a nemzetet, hazát:
 Minden dalunk friss zöld levél
 Gyanánt vegyült koszorujába.
 Hová lettél, hová levél
 Oh lelkem ifjúsága!

Ah, látni véltük sirjainkon
 A visszafénylő hírt-nevet:
 Hazát és népet álmodánk, mely
 Örökre él s megemleget.
 Hittük: ha illet a babér,
 Lesz aki osszon. Mind hiába!
 Hová lettél, hová levél
 Oh lelkem ifjúsága!

Most... árva énekem, mi vagy te?
 Elhunyt daloknak lelke tán,
 Mely temetőből, mint kísértet,
 Jár még föl a halál után...?
 Hímzett, virágos szemfedél...?
 Szó, mely kiált a pusztaságba...?
 Hová lettél, hová levél
 Oh lelkem ifjúsága!

Letésem a lantot. Nehéz az.
 Kit érdekelne már a dal.
 Ki örvend fonnyadó virágnak,
 Miután a törzsök kihál:
 Ha a fa élte megszakad,
 Egy percig éli túl virága.
 Oda vagy, érzem, oda vagy
 Oh lelkem ifjúsága!

(1850. márc. 19.)

S ne hidd, hogy a lantnak
 Ereje meglankadt:
 Csak hangköre más;
 Ezzel, ha elégszel,
 Még várhat elégszer
 Dalban, vidulás.

Tárgy künn, s tenmagadban –
 És érzem, az van,
 Míg dobban a szív;
 S új eszme, ha pezsdül,
 Ne vonakodj restül
 Mikor a lant hív.

Van hallgatód? nincsen?
 Te mondd, ahogyan isten
 Adta mondanod,
 Bár puszta kopáron,
 – Mint tücsöké nyáron –
 Vész is ki dalod.

(1877. júl. 24.)

Tartalom 20 pont		Szerkezet 20 pont		Nyelvi minőség 20 pont		Összesen 60 pont	
----------------------------	--	-----------------------------	--	--------------------------------------	--	----------------------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Szövegértés		40	
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség	20	
	szerkezet, felépítés	20	
	nyelvi minőség	20	
Levonások	helyesírási hibák	Levonható: 15	
	Íráskép	Levonható: 3	
ÖSSZESEN:		100	

javító tanár

		Elért pontszám	Programba beírt pontszám
I. Szövegértés			
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség		
	szerkezet, felépítés		
	nyelvi minőség		
Levonások	helyesírási hibák		
	Íráskép		

javító tanár

jegyző